

بسمه تعالی
دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی جیرفت

فرم طرح درس

نام و نام خانوادگی مدرس: **سعادت سالاری** آخرین مدرک تحصیلی:
کارشناسی ارشد رشته تحصیلی: پرستاری
رتبه دانشگاهی: مربی
گروه آموزشی: پرستاری

رشته تحصیلی فراگیران: پرستاری
مقطع: کارشناسی

عنوان درس به طور کامل: پرستاری بزرگسالان / سالمندان (۱)
نوع درس: تئوری عملی کار

مراحل ارزشیابی
تکوینی
فعالیت دانشجویی: انجام تکالیف حضور و غیاب ۵ درصد از نمره
نهایی
امتحان میان ترم: ۳۵ درصد از نمره نهایی
کوئیزهای انجام شده: ۱۰ درصد از نمره نهایی
امتحان پایان ترم: ۵۰ درصد از نمره نهایی
نوع امتحان میان ترم
چند گزینه ای شفاهی تشریحی جور
کردنی
نوع امتحان پایان ترم
چند گزینه ای شفاهی تشریحی جور
کردنی
مرحله ای

شرحی از درس: این درس شامل اختلالات حرکتی می باشد. ضمن تدریس این درس به دانشجوی کمک می شود آموخته های خود را با آموخته های قبلی تلفیق نموده و از نظریه ها و مفاهیم پرستاری و مهارت های تفکر خلاق هنگام کاربرد فرآیند پرستاری در مراقبت از مددجویان بزرگسال و سالمند بهره گیرد.

منابع اصلی تدریس درس مورد نظر:

- 1- Monahan, FD etal. Phipp's Medical Surgical Nursing : Helath and Illness Perpectives. 8 th Edition. St Louis : Mosby, 2011.
- 2- Smeltzer, S.C and Bare , B.G and Hinkle, JL and Cheever, KL. Brunner and Suddarth's Text book of Medical Surgical Nursing . 12th Edition, Philadelphia : Lippincot Williams & Wilkins, 2010.
- 3- Polaski, A.L.,Tatro,S.E. , Luckmann's Cire Principle and Practice of Medical Surgical Nursing. (Last ed) Philadelphia

هدف کلی درس:

« آشنایی با مراقبتهای پرستاری از بیماران مبتلا به اختلالات دستگاه عضلانی حرکتی و بافت »
*جلسه اول

نام مدرس: سالاری

عنوان مبحث: مروری بر آناتومی و فیزیولوژی سیستم عضلانی - حرکتی
اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد:

۱- قسمت‌های تشکیل دهنده سیستم اسکلتی عضلانی و بافت همبند را نام ببرد.

۲- انواع استخوان‌ها را بر اساس شکلشان نام ببرد.

۳- عملکرد مهم استخوان را بنویسد.

۴- سلولهای زنده سازنده استخوان را نام ببرد.

۵- انواع استخوان را از نظر بافت ساختمانی لیست نماید.

۶- تفاوت استخوان اسفنجی و کورتیکال را بنویسد.

۷- واحد تشکیل دهنده استخوان را شرح دهد.

۸- پریوستئوم را تعریف کند و کار عمده آن را بنویسد.

۹- اندوستئوم را تعریف کند.

۱۰- راههای خورسانی بافت استخوان را لیست نماید.

۱۱- انواع عضلات موجود در بدن را نام ببرد.

۱۲- تفاوت بافت عضلانی و غضروف را در یک خط بنویسد.

۱۳- انواع غضروف‌ها را برحسب میزان کلاژن نام ببرد.

۱۴- لیگامنت را در یک خط تعریف نماید.

۱۵- کار تاندون را شرح دهد.

۱۶- فاشیا را تعریف نماید.

۱۷- محل‌های قرارگیری بورسها را نام ببرد.

۱۸- مفصل را تعریف نماید.

۱۹- انواع مفاصل را نام ببرد.

۲۰- عملکرد مایع سینویال را توضیح دهد.

۲۱- قسمت‌های تشکیل دهنده مفصل متحرک را شرح دهد.

حیطه: شناختی عاطفی

روانی حرکتی

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو

وسيله كملك آموزشی: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور

*جلسه دوم

عنوان مبحث: بررسی و شناخت دستگاه حرکتی - تاریخچه سلامتی - انجام معاینات فیزیکی - تستهای تشخیصی - علائم شایع و مراقبت های پرستاری مبتنی بر تشخیص های پرستاری اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ چگونگی انجام مصاحبه اولیه از بیمار دارای اختلال عضلانی - حرکتی را شرح دهد.
- ۲ سه مورد از مواردی که در جمع آوری اطلاعات ذهنی باید مد نظر داشته باشد نام ببرد.
- ۳ سه مورد از مواردی را که در جمع آوری اطلاعات عینی باید به آن توجه نماید را لیست نماید.
- ۴ بررسی چگونگی عملکرد اعصاب محیطی (ارزیابی حسی - حرکتی) را توضیح دهد.
- ۵ - دو تست رادیولوژیک را برای بررسی سیستم عضلانی حرکتی بنویسد .
- ۶ مراقبتهای پرستاری در میلوگرافی را بنویسد.
- ۷ - آرتروگرافی را در یک خط تعریف نماید.
- ۸ مراقبتهای پرستاری در آرتروگرافی گرافی را بنویسد.
- ۹ -دنیس تومتری استخوان را توضیح دهد.
- ۱۰ - دو مورد استفاده از اسکن رادیوایزوتوپ استخوان را نام ببرد.
- ۱۱ - علت عدم انجام MRI در بیمارانی که پیس میکر قلبی دارند را بنویسد.
- ۱۲ - دو مورد استفاده از الکترومیوگرافی را بنویسد.
- ۱۳ - هدف از انجام تست عضله بادیست (M.M.T) را شرح دهد.
- ۱۴ - خصوصیات مایع سینوویال طبیعی را لیست نماید.
- ۱۵ - طریقه انجام آرتروسکوپی را شرح دهد.
- ۱۶ - ۲ مورد از مراقبتهای پرستاری بعد از انجام بیوپسی استخوان را بنویسد.
- ۱۷ - تستهای خونی را که جهت شناسایی اختلالات سیستم عضلانی حرکتی و بافت همبند بکار می رود را شرح دهد.
- ۱۸ - دو تست ادراری را که جهت شناسایی اختلالات سیستم عضلانی حرکتی و بافت همبند بکار می رود را نام ببرد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □

روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو

وسيله كمك آموزشي: وايت برد - كامپيوتر - ويدئو پروژكتور

*جلسه سوم

عنوان مبحث: ساماندهی مراقبت از مددجویان مبتلا به اختلالات سیستم حرکتی و بافت همبند شامل: صدمات سیستم عضلانی ، حرکتی و مفاصل - شکستگی ها و انواع آن - دررفتگی ها - پیچ خوردگی و کشیدگی ها اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - اقدامات شایع درمانی در بیماران فوق الذکر را نام ببرد.
- ۲ - عوارض استراحت در بستر را بنویسد . (سه عارضه)
- ۳ هدف از گچ گیری را بیان کند.
- ۴ انواع قالبهای گچی را نام ببرد.
- ۵ قالب های غیرگچی (فایبرگلاس) را توضیح دهد.
- ۶ - نحوه گچ گیری عضو را در دو سطر شرح دهد.

- ۷ نحوه بکارگیری اسپلینت را توضیح دهد.
- ۸ موارد کاربرد بريس را لیست کند.
- ۹ ارزیابی درد بیمار را بعد از استفاده از ثابت کننده شرح دهد.
- ۱۰ - سه مورد از عوارض احتمالی در ارتباط با گچ، بريس، اسپلینت را بنویسد.
- ۱۱ - مراقبتهای پرستاری از بیمارانی که گچ دارند را شرح دهد.
- ۱۲ - تدابیر پرستاری از بیمارانی که ثابت کننده خارجی دارند را بنویسد.
- ۱۳ - تدابیر پرستاری از بیماران دارای فیکساتور داخلی هستند را توضیح دهد.
- ۱۴ - کشش را در یک سطر تعریف نماید.
- ۱۵ - چهار هدف از اعمال کشش را نام ببرد.
- ۱۶ - دو روش عمده اعمال کشش را بنویسد.
- ۱۷ - انواع کشش پوستی را شرح دهد.
- ۱۸ - اقداماتی را که قبل از انجام کشش باید انجام داد را نام ببرد.
- ۱۹ - سه مورد از موارد منع استفاده از کشش پوستی را نام ببرد.
- ۲۰ - میزان وزنه ای را که برای نیل به اهداف درمانی می توان در کشش استخوانی بکار برد را بنویسد.
- ۲۱ - تدابیر پرستاری از بیماران تحت کشش را توضیح دهد .

□ عاطفی

■ شناختی

□ روانی حرکتی

- روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو
 وسیله کمک آموزشی: وایت برد کامپیوتر ویدئو پروژکتور
 *جلسه چهارم

عنوان مبحث: ساماندهی مراقبت از مددجویان مبتلا به اختلالات سیستم حرکتی و بافت همبند شامل: صدمات سیستم عضلانی ، حرکتی و مفاصل - شکستگی ها و انواع آن - دررفتگی ها - پیچ خوردگی و کشیدگی ها
 اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - شکستگی را در یک سطر تعریف نماید
- ۲ - انواع شکستگی ها را بر حسب عامل ایجاد کننده نام ببرد
- ۳ - شکستگی ساده (بسته) و مرکب (باز) را تعریف نماید
- ۴ - انواع شکستگی را بر حسب خط ایجاد شده در عکس رادیوگرافی نام ببرد.
- ۵ - مراحل ترمیم استخوان را لیست نماید.
- ۶ - علامت بالینی شکستگی را نام ببرد.
- ۷ - مراقبتهای پرستاری از عضو شکسته را توضیح دهد.
- ۸ - عوارض زودرس شکستگی را شرح دهد.
- ۹ - سه علامت آمبولی چربی را بنویسد.
- ۱۰ - دو مورد از عوارض دیررس شکستگی را بنویسد.
- ۱۱ - هفت مورد مراقبت از عضو شکسته را نام ببرد.
- ۱۲ - برای بیماری که دچار شکستگی است فرآیند پرستاری بنویسد.
- ۱۳ - اقداماتی که جهت افزایش اطلاعات بیمار می تواند انجام دهد نام ببرد.

- ۱۴ - اقدامات تسکینی در بیمار را نام ببرد. (سه مورد)
- ۱۵ - تفاوت دیر جوش خوردن و جوش نخوردن را در ۱ سطر بنویسد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □
روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو
وسيله كَمْك آموزشي: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور

* جلسه پنجم

عنوان مبحث: ساماندهی مراقبت از مددجویان مبتلا به اختلالات سیستم حرکتی و بافت همبند شامل: صدمات سیستم عضلانی، حرکتی و مفاصل - شکستگی ها و انواع آن - دررفتگی ها - پیچ خوردگی و کشیدگی ها

اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ کوفتگی را در یک سطر توضیح دهد.
- ۲ انواع رگ به رگ شدن را با توجه به شدت کشیدگی شرح دهد.
- ۳ تدابیر پرستاری در درمان مبتلایان به کوفتگی - رگ به رگ شدن و پیچ خوردگی را توضیح دهد .
- ۴ دررفتگی و نیمه دررفتگی مفصل را توضیح دهد.
- ۵ علائم و نشانه های دررفتگی ناشی از تروما را نام ببرد.
- ۶ درمان فوری آسیب رباط های متقاطع زانو را توضیح دهد.
- ۷ هدف از قطع عضو را بنویسد.
- ۸ - سه مورد از علل قطع عضو را شرح دهد.
- ۹ عوارض بعد از عمل قطع عضو را بنویسد
- ۱۰ - مراقبتهای پرستاری از اندام قطع شده را لیست نماید. (۵مورد)
- ۱۱ - دو مورد از اقداماتی را که بمنظور حفظ قدرت عضلات و توانایی حرکتی بیمار وجود دارد را نام ببرد.
- ۱۲ - سه روش جلوگیری از شکنندگی پوست را لیست نماید.
- ۱۳ - اقدامات پیشگیری کننده از عوارض جریان خون را نام ببرد. (سه مورد)
- ۱۴ - مداخلات پرستاری جهت جلوگیری از عوارض تنفسی را نام ببرد. (سه مورد)
- ۱۵ - اقداماتی را که جهت جلوگیری از یبوست و بازگشت حرکات معدی - روده ای می توان انجام داد را نام ببرد. (سه مورد)
- ۱۶ - سه مورد از مداخلات پرستاری جهت کاهش خطر ابتلا به مشکلات ادراری را نام ببرد.
- ۱۷ - یک رژیم غذایی مناسب برای این بیماران توصیه نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □
روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو
وسيله كَمْك آموزشي: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور

* جلسه ششم

عنوان مبحث: بیماریهای متابولیک استخوان، استئوپروز - استئومالسی -
- پاژه - نقرس - آرتريت نقرسی

اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - استئوپروز (پوکی استخوان) را در یک سطر تعریف نماید.
- ۲ - دلایل ایجاد استئوپروز بیان کند.
- ۳ - علائم بالینی پوکی استخوان را شرح دهد. (سه مورد)
- ۳ - رژیم غذایی مورد نیاز در پوکی استخوان را شرح دهد.
- ۴ - فرآیند پرستاری را به عنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران مبتلا به استئوپروز که شکستگی مهره ای دارند توضیح دهد.
- ۵ - جیماری پاژه را توضیح دهد.
- ۶ - علت اصلی بیماری پاژه را بنویسد.
- ۷ - تظاهرات بالینی بیماری پاژه را توضیح دهد.
- ۸ - در مورد سطح آکالین فسفاتاز سرم و دفع ادراری هیدروکسی پرولین در بیماری پاژه بحث کند.
- ۹ - درمان طبی و دارویی بیماری پاژه را توضیح دهد.
- ۱۰ - تفاوت استئومالسی و راشیتسم را بنویسد.
- ۱۱ - سه مورد از علل ایجاد کننده استئومالسی را لیست نماید.
- ۱۲ - نقرس را در یک خط تعریف نماید.
- ۱۳ - مراقبتهای پرستاری در مبتلایان به نقرس را بیان کند. (سه مورد)
- ۱۴ - مراقبت از بیماران مبتلا به آرتريت نقرسی را لیست نماید.

*جلسه هفتم

عنوان مبحث: عفونتهای استخوان : استئومیلیت - آرتريت عفونی - سل
استخوان و مفاصل و ستون فقرات

اهداف اختصاصی:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - استئومیلیت را در یک سطر توضیح دهد.
- ۲ - روشهای آلوده شدن استخوان به عوامل عفونی را توضیح دهد.
- ۳ - شایع ترین میکروارگانیسم پاتوژن دخیل در ایجاد استئومیلیت را نام ببرد.
- ۴ - سه علامت استئومیلیت را بنویسد.
- ۵ - مشخصات یافته های رادیوگرافی در استئومیلیت را شرح دهد.
- ۶ - اقدامات مناسب جهت پیشگیری از استئومیلیت در جراحی های ارتوپدی را بیان کند.
- ۷ - مراقبتهای پرستاری از استئومیلیت را نام ببرد. (۵ مورد)
- ۸ - کاربرد فرآیند پرستاری به عنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران با استئومیلیت را توضیح دهد.
- ۹ - آرتريت عفونی را تعریف نماید.
- ۱۰ - علائم بالینی بیمار مبتلا به آرتريت عفونی را نام ببرد.
- ۱۱ - مطالعات تشخیصی کمک کننده در تشخیص آرتريت عفونی را لیست کند.
- ۱۲ - مراقبتهای پرستاری از بیماران مبتلا به آرتريت عفونی را شرح دهد.
- ۱۳ - سل ستون فقرات را در یک سطح توضیح دهد.
- ۱۴ - ویژگیهای بالینی سل ستون فقرات را نام ببرد. (۴ مورد)

حیطه : شناختي ■

عاطفي □

رواني حرکتي □

روش آموزشي: سخنرانی و بحث و گفتگو
وسيله كمك آموزشي: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور
*جلسه هشتم

عنوان مبحث: تومورهای استخوان مراقبتهای ویژه پرستاری
اهداف اختصاصي:

در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - انواع نئوپلاسم های سیستم عضلانی - اسکلتی را نام ببرد. (۴ مورد)
- ۲ - شایع ترین تومورهای اولیه استخوان را نام ببرد.
- ۳ - نئوپلاسم های اولیه خوش خیم در سیستم عضلانی - اسکلتی را لیست نماید..
- ۴ - شایعترین و کشنده ترین تومور بدخیم استخوان را نام ببرد.
- ۵ - علائم بالینی بیمار مبتلا به تومور استخوان را شرح دهد.
- ۶ - مطالعات تشخیصی مورد استفاده در تشخیص افتراقی تومورهای استخوانی را لیست نماید.
- ۷ - مطالعات آزمایشگاهی مهم مورد استفاده در تشخیص تومورهای استخوانی را شرح دهد.
- ۸ - نشانه های هیپرکلسمی را بیان کند.
- ۹ - روشهای درمانی تومورهای استخوان را بیان کند.
- ۱۰ - هدف از شیمی درمانی در تومورهای استخوانی را توضیح دهد.
- ۱۱ - هدف از درمان تومورهای بدخیم استخوان را در یک سطر شرح دهد.
- ۱۲ - حداقل دو مورد از اقدامات پرستاری در شیمی درمانی تومورهای استخوان را بیان نماید.
- ۱۳ - عوارض احتمالی تومورهای استخوانی را نام ببرد.
- ۱۴ - فرآیند پرستاری را به عنوان چارچوبی برای مراقبت از بیماران با تومور استخوانی شرح دهد.

حیطه : شناختي ■

عاطفي □

رواني حرکتي □

روش آموزشي: سخنرانی و بحث و گفتگو
وسيله كمك آموزشي: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور
حیطه : شناختي ■
عاطفي □

رواني حرکتي □

روش آموزشي: سخنرانی و بحث و گفتگو
وسيله كمك آموزشي: وایت برد - کامپیوتر - ویدئو پروژکتور
*جلسه نهم

عنوان مبحث: اختلالات پا

اهداف اختصاصي: در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱ - علل ایجاد میخچه را در یک سطر توضیح دهد.
- ۲ - تدابیر موثر در کاهش درد ناشی از التهاب فاشیای کف پا را توضیح دهد.
- ۳ - علت عمده ایجاد اونیکوکرپتوز را نام ببرد.

- ۴ هالوکس والگوس را شرح دهد.
- ۵ دلایل ایجاد هالوگس والگوس را بیان کند.
- ۶ چا چنبری را توضیح دهد.
- ۷ شایع ترین محل نوروم مورتون را نان ببرد.
- ۸ دلایل ایجاد کف پای صاف را لیست کند.
- ۹ تدابیر پرستاری بیماری که تحت جراحی پا قرار گرفته شرح دهد.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □

روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو

وسيله كمك آموزشي: وايت برد - كامپيوتر - ويدئو پروژكتور

*جلسه دهم

عنوان مبحث: اختلالات بافت همبند، آرتريت روماتوئيد - لوپوس اريتماتوس سيستمیک - اسکلرودرمی

اهداف اختصاصی: در پایان این مبحث فراگیر قادر باشد :

- ۱- آرتريت روماتوئيد را تعريف نمايد
- ۲- علل و علائم آرتريت روماتوئيد را لیست نماید. (سه مورد)
- ۳- اهداف اصلی درمان آرتريت روماتوئيد را نام ببرد. (سه مورد)
- ۴- نقش پرستار در مراقبت از بیماران مبتلا به آرتريت روماتوئيد را بیان نماید. (سه مورد)
- ۵- فاکتورهای مؤثر در پیشگیری از استئوآرتريت را نام ببرد. (۲ مورد)
- ۶- علائم بالینی استئوآرتريت را لیست نماید.
- ۷- مراقبتهای پرستاری از مبتلایان به استئوآرتريت را شرح دهد.
- ۸- لوپوس اريتماتوس منتشر را تعريف نماید.
- ۹- تظاهرات بالینی لوپوس اريتماتوس منتشر را بیان کند.
- ۱۰- مراقبتهای پرستاری مبتلایان به لوپوس را بیان کند.
- ۱۱- اسکلرودرمی را تعريف نموده و ۲ علامت آنرا بیان نماید.
- ۱۲- مراقبتهای پرستاری از مبتلایان به اسکلرودرمی را لیست نماید.

حیطه : شناختی ■ عاطفی □

روانی حرکتی □

روش آموزشی: سخنرانی و بحث و گفتگو

وسيله كمك آموزشي: وايت برد - كامپيوتر - ويدئو پروژكتور